

Stanowisko
Zarządu Związku Miast Polskich
**w sprawie stosowania środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych
wobec osób pełniących funkcje publiczne, pochodzących z bezpośredniego wyboru**

Zarząd Związku Miast Polskich wyraża głębokie zaniepokojenie ostatnimi działaniami organów ścigania wobec burmistrzów Niepołomic i Obornik. Nie negując oczywistej potrzeby sprawnego ścigania przypadków łamania prawa przez funkcjonariuszy publicznych oraz nie zajmując stanowiska w sprawie zasadności zarzutów im postawionych, Zarząd zwraca uwagę na następujące kwestie:

1. Każda osoba, która działa w sferze publicznej w Polsce, ma świadomość, że zarzuty przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków są w naszym kraju niezwykle łatwe do sformułowania i nader często stawiane przez oponentów w debacie publicznej. W najbardziej znanych i medialnie nagłośnionych przypadkach okazały się wyssane z palca, a oskarżeni zostali uniewinnieni. System prawny, w jakim funkcjonują organy samorządu terytorialnego, charakteryzuje się przeregulowaniem, częstym występowaniem sprzecznych przepisów oraz zmiennym orzecznictwem. W tych warunkach nawet działanie w dobrej wierze może bez większych problemów zostać zakwestionowane i zinterpretowane jako niedopełnienie albo przekroczenie obowiązków.
2. Środek zapobiegawczy w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych, o zastosowaniu którego decyduje prokurator, jest narzędziem, które – jeśli dotyczy osób sprawujących funkcje publiczne i polityczne – może być oceniane z perspektywy politycznej, zwłaszcza jeśli dotyczy polityków opozycji. Przysługujące obwinionym prawo do zaskarżenia decyzji prokuratora musi być egzekwowalne natychmiast, co do zasady w analogicznym trybie, jak w procedurach wyborczych, dotyczy bowiem zawieszenia osób wybranych w bezpośrednich wyborach, a więc w istocie zawieszenia demokracji. Taki stan rzeczy, zwłaszcza jeśli jego konsekwencją jest powołanie komisarza, może narazić organy ścigania na zarzut stronnictwość, a – co za tym idzie – utratę zaufania społecznego i niweczyć poczucie sprawiedliwości.
3. Kategorycznie sprzeciwiamy się, by osoby powoływane w takich okolicznościach podejmowały działania o charakterze politycznym i personalnym. Powinny one sprawować zwykły zarząd: zapewniać bieżące funkcjonowanie administracji lokalnej i wykonywać uchwały i postanowienia organu stanowiącego. Za patologiczną uznajemy sytuację, w której osoba nieposiadająca demokratycznego mandatu, wskazana przez Prezesa Rady Ministrów, realizuje własną wizję miasta, co przejawia się na przykład odwołaniem rady nadzorczej spółki komunalnej.
4. Rzeczpospolita Polska jest państwem prawa, w którym obowiązuje zasada domniemania niewinności. To oczywiste stwierdzenie nie może być pomijane w kontekście powyższych spraw. Jest to tym bardziej istotne, że powszechnie znana przewlekłość postępowań karnych, z jaką mamy do czynienia w naszym kraju, nie może odbierać przedstawicielom społeczności lokalnych możliwości sprawowania mandatu pochodzącego z demokratycznych wyborów.

Zarząd Związku Miast Polskich domaga się niezwłocznego wyjaśnienia powyższych spraw. Zarzuty stawiane burmistrzom muszą być udokumentowane niezbitymi dowodami, a nie domniemaniami, oraz sprawy karne winny być prowadzone bez zwłoki. Trzeba sprawnie eliminować z życia publicznego ewentualnych przestępców, ale równie sprawnie umożliwiać osobom uczciwym szybkie oczyszczenie się z zarzutów i przywrócenie możliwości sprawowania uzyskanego w demokratyczny sposób mandatu.

Poznań, 14 lutego 2020

Za Zarząd

Zygmunt Frankiewicz
PREZES ZWIĄZKU